

KISGÉPEK A KLÁGENFURTI VÁSÁRON

A főként Szovjetunióban és Kanadában kifejlesztett, fakitermelő nagy gépek iránti, erőteljesebb érdeklődést Közép-Európában a néhány évvel ezelőtti, rendkívüli méretű szeldöntvények sürgős felkészítése váltotta ki. A kivételes feladatban ezek valóban nagy teljesítményt mutattak fel, és csak természetes, hogy a gépeknek előkelő seregszámán, Klagenfurtban is az utóbbi időben ezek uralták az erdészeti bemutatót. A szükséghelyzet elmúltával egyre több kifogás hangzott el velük szemben — alkalmazásukat korlátozza a meredek terep és az aránytalanul magas költségek. Keresik tehát a helyi viszonyoknak megfelelőbb gépesítés lehetőségeit.

Ez vezette a kereken fele mértékben kis- és középparaszti erdőgazdasági üzemekkel bíró Ausztriában a nagy „favásárt” arra, hogy idén először az ezekben alkalmazható gépesítés felé forduljon. A karintiai mezőgazdasági kamara kiállításon mutatta be azokat a gépeket, eszközöket, amelyekkel a kisüzemekben valamennyi erdőgazdasági munka célszerűen elvégezhető.

A döntés eszköze általánosan a motorfűrész. Mindenfajta igényt kielégítő változatossággal áll rendelkezésre. A többi munka gépesítésének alapja a mi MTZ 80-, 82-süknének tartományába tartozó, mezőgazdasági kerekes traktor. Ennek tengelycsapjához csatlakoztatják a különböző — alább felsorolt — munkaeszközöket:

- JESSERNIGG 500 literes tartályú permetező és
- ACCORD, NSZK gyártású ültetőgép az erdősítéshez,
- PÖTTINGER gallyszecskázó a vágástakarításhoz,
- DRIVEX svéd aprító a vékonyfa-felkészítéshez,
- MAXI hasító a vastag fához,
- IGLAND kétdobos csörlő, tolélemeznek és árbocos kötélدارunak a működtetésére,
- KOLLER kötélدارu 6 m magas árboccal,
- ORION finn csókerező és
- HOLZKNECHT 4 t-s erdei csörlő a közelítéshez,
- KMF osztrák gyártmányú (Villach) targonca és
- IGLAND lengőtengelyes, négykerékű, rakoncás utánfutó KRÜGER L 261 hidraulikus daruval a szállításhoz,
- POSCH körfűrész, 90—45°-os szögben elfordítható asztallal a feldolgozáshoz.

A nagyobb hangsúly kedvéért idén megrendezték a vásár keretében a „paraszterdők napját”, s ezen széleskörűen tárgyalták az ilyen kisgépesítés előnyeit, célszerűségét. Ez bennünket is erősen kell hogy érdekeljen, mert sok lehetőséget rejt magában a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás fejlesztésére.

*

A Szovjetunió a nemzetközi fapiacon

A fás szaklapok szerkesztőinek a Klagenfurti Vásárral kapcsolatosan, immár hagyományosan szervezett nemzetközi találkozóján *Iljin*, a szovjet EXPORTLESZ vezérigazgató-helyettese és *Shajtanov* mérnök Moszkvából, rövid tájékoztatást adott az SZU helyzetéről a nemzetközi fapiacon.

Eszerint a SZU a világnak erdőben leggazdagabb országa. A Föld fakészletét 300—400 milliárd m³-re becsülik, s ennek negyede a SZU-ra esik. A világ fakészletének valamivel kevesebb mint 35%-a fenyő és ennek 55%-a a SZU-ban van. Évente

mintegy 400 millió m³ fát termelnek ki, és ez csupán fele a növedéknek. A kitermelést a jövőben sem szándékoznak növelni. Ezzel a mennyiséggel a belső szükségletet elégítik ki és célirányos exportot teljesítenek.

A SZU jelenleg több mint 30 országba exportál fát. A kivitel az 1968—1978. évek között mintegy 22%-kal nőtt, s ezen belül az iparifa kivitele 40%-kal. Az 1978. évben 17,4 millió m³-t tett ki. Az emelkedés zöme Japánra esik — ez tíz év alatt 56—57%-os volt — tükrözve Japánnak fele arányú részesedését az 52%-kal nőtt világexportból fűrészrönkben és kétharmados részesedését fenyő gömbfában. A főbb szállítók a SZU és az USA voltak. A szovjet iparifaexportra jellemző volt ebben az időszakban az aprítéknak egyre növekvő jelentősége.

A fűrészelt fa exportja az utóbbi tíz évben alig változott és 1978-ban 8,1 millió m³-nyi volt. Itt a SZU Kanada után a második helyen áll, részesedése a világforgalomban 12,2%-os és zömmel az európai országokba irányul.

A nemzetközi trendnek megfelelően növekedett a tíz év alatt a forgácslap és farostlemez exportja is a 2,6-, illetve a 3,4-szeresére. Rétegelt lemezben a növekedés csak 1,3-szoros volt.

A farostlemezexport zöme a szocialista országokba irányul, a rétegelt lemezt ezenkívül Nyugat-Európába, Észak-Amerikába, sőt Afrikába is szállítják.

Az említettek felül exportál a SZU még különböző félkész és kész faárukat, bútort, kész faházakat és elemeket, gyufát, valamint a fakémiai ipar különböző termékeit. Az export fejlesztése egyre erőteljesebben a magasabb készütségi fokú termékek részvételének fokozására irányul.

Jérôme R.

A spessarti tölgyesek állapota

A jól ismert sárvári Farkas-erdő mintájául szolgált híres spessarti tölgyesekről ad tájékoztatást *H. Jung*, a Feld und Wald c., nyugatnémet folyóirat 1980. évi 6. számában, „Ennek a gyönyörűen gót stílusú tölgyesnek nem szabad elpusztulnia (Hochgotischer Eichenwald darf nicht sterben)” címmel. A közleménynek már a címe is utal azokra az aggodalmakra, amelyek Európá egyik legpatinásabb, tankönyvekben is tanított erdejének további jövőjét illetik.

A spessarti erdőkre évszázadok óta alig nyúltak bele, legutóbb a XVII. században, vadászati megfontolásokból, távolították el a második koronaszintet alkotó bükköket, hogy ezáltal a tölgyesek kedvezőbb makkterméshozatalát váltsák ki. Ettől eltekintve, a természet alkotóereje szabadon érvényesülhetett.

Az erdő további sorsának meghatározása céljából az osztrák erdőművelő, *Hannes Mayer* professzor irányításával, felméréseket végeztek. Ennek során megállapították, hogy a spessarti erdő lehetséges életkorának felső határát már elérte, az öreg tölgyfák 95%-a korhadásnak indult. A híres tölgyes további fenntartása tehát veszélybe került azért is, mivel sok helyütt a tölgyeket árnyékoló bükkök felülkerekedtek és a fényhiány káros hatása érezhető, emiatt az ilyen bükköket helyes lenne eltávolítani.

Mivel Európa egyik legrégebben ismert és legnevezetesebb erdészeti emlékhelyéről van szó, bejáróösvényeket készítettek a gyakran ide látogató szakemberek számára. A tölgyesek kiváló minőségét jelzi, hogy bár használatukat nagyon óvatosan végzik, és az erdőket magába foglaló Rohrbrunn erdőgondnokság az egyik legkisebb területű ilyen erdészeti egység Németországban (5500 ha), mégis, a bajor állami erdőigazgatóság tiszta bevételének 25%-a innen származik. Ennek oka a tölgyek kiváló szöveti tulajdonsága, egyenletes évgyűrűszerkezete, a minőségi fa nagy értéke. A fákat árverésen értékesítik, a legjobb eddigi árat, 10 000 nyugatnémet márkát, egy 8,8 m hosszú tölgyrönkért fizettek.

(A referáló saját tapasztalatából hadd tegye hozzá: ottjártakor az őt kalauzoló, bajor erdőmester szerint a lábón álló törzsek árverésén néhány éve érték el a legjobb árat: 25 m magas és 50 cm-t meghaladó átmérőjű törzserst, lábón, 50 000 nyugatnémet márkát kaptak. Kereken félmillió forintot, egyetlen fáért! A bajor erdőgondnok megjegyezte: Hja, kolléga úr, azt meg kell fizetni, hogy mi sok száz évig lábón tartottuk, gondoztuk, óvtuk az erdőt!)

(Ref.: dr. Szodfridt I.)

Az LKT 120 A vontató alkalmazásának csehszlovákiai tapasztalatai

Az LKT 120 A erdészeti kerekes traktor teljesfa vagy szálfá bekötőkötéses közelítésére szolgál. Az alváz csuklós kialakítású és két félkeretből áll, a traktor kormányzása (az alváz félkeretek elfordítása) teljesen hidraulikus szervokormányval történik. A traktort biztonsági fülkével látták el, a vezetőülés forgatható és két vezérlőpult könnyíti meg a traktor kezelését. A kis nyomású gumiabroncsok még a legmótosabb terepviszonyok között is biztosítják a traktor haladását. A szabadmagasság csúszásgátló láncok felszerelésével növelhető.

Főbb műszaki adatai:

Tömeg, kg	8450
Motorteljesítmény, kW	88
Fajlagos tömeg, kg/kW	96,02
Legnagyobb sebesség — előre, km/ó	25
— hátra, km/ó	20
Vonóerő, kN	2×80
Csörlő	kétdobos
Védőpajzs	leereszthető
Szabad magasság, mm	490

A vontató műszakonkénti teljesítőképességének vizsgálata során kapott eredményeket az LKT 80 típus adataival vetették össze. A két típus közötti teljesítménykülönbség elsősorban a fenyő fafajoknál mutatkozik meg és a közelítési távolsággal arányosan növekszik. 100 m-es közelítési távolság esetén a 120-as műszakteljesítménye 50%-kal nagyobb (130,85 m³), 2500 m-nél az eltérés már 283%-ot (58,53 m³) tesz ki. Lombos állományokban végzett munka esetén a két típus közötti teljesítőképességkülönbség a közelítési távolságtól függően 20—170% között változik. Az LKT 120 A üzemenraköltsége 387 korona körül alakul, ezzel szemben a 80-as költségmutatója 216 koronát tesz ki.

Alkalmazási lehetőségei:

Teljes fák közelítése esetén legyezőszerű döntést javasolnak a közelítési iránynak megfelelően, szálfák mozgatása esetén célszerű, ha a törzsek vastagabb vége mutat a közelítés irányába. A vontató 40%-os terepdőlésig alkalmazható. A gazdaságos közelítési távolság 1500 m-ig terjed. Ennél a távolságnál a gép közelítési teljesítménye eléri még a 80, ill. 60 m-es műszakteljesítményt fenyő- és lombos állományokban. A műszakteljesítmény a közelítési távolság növekedése esetén 500 m-enként 20%-kal csökken. A műszakonként közelített fatömeg tarvágásokban átlagosan 25%-kal nagyobb, mint a bontó vágásokban. Lombos állományok esetén 25%-kal csökken a gép teljesítőképessége a fenyőállományokhoz képest. Az átlagos rakomány-nagyság kedvező munkahelyi adottságok esetén elérheti a 17—18 m³-t (fenyőállományokban), 14—15 m³ körül alakul a lombos állományokban.

A vonszoló célszerű komplex munkacsapathoz rendelni, a fel- és lekapcsolást, valamint a csörlőkötélek kihúzását a munkacsapat tagjaival végeztetni. A traktor kihasználtsági foka növekszik, ha váltakozva két munkahelyről közelít, ahol 2—3 fős munkacsapatok végzik a termelést.

A vonszoló munkáját előre kidolgozott technológiai terv szerint kell szervezni, melyben fel tüntetni a közelítés térbeli rendjét és időbeni ütemezését, a műszakteljesítmény várható alakulását, az erdei (felső) rakodók helyét a választékolás módját és a folyamatos elszállítás feltételeit.

(LES, 1980. 7. Ref.: Madai G.)